

liandis Deo Patri tantam obtulit propitiationis hostiam, et quorum nomina in libro vite conscripta sunt ante tempora.

De Completorio.

Completorium, quæ hora diem terminat abeuntem, celebrat sancta Ecclesia in honorem Dominicæ sepulturæ, dum fideliter Joseph et Nicodemus (qui ad eum venerat nocte primam) ipso de cruce deposito, circa corpus ejus illud aromatibus condientes, et linteis involventes, sanctis mulieribus, a longe ubi poneretur conspicientibus, officiosissime compleverunt. Non enim prætereunda est illa mulierum devotio, quem quia vivum ardentem dilexerant, ipsumque in cruce non sine nimio mœrore et lacrymis obiisse conspexerant: dum sepeliretur locum notabant diligenter ubi eum denuo repeterent, cum unguenta, quibus eum inungerent, reditura præparassent. Quarum devotiones, et obsequia dum animo recolimus; quis est qui non fervore maximo cum eis optet reverenter astitisse, et accuratissime ministrasse; quia quod jam non potest contingere, cum et corporalibus spiritualia præstare noverimus; nihil obest illi Dominicæ sepulturæ Dominici

corporis, corporaliter, quod non potuimus non interfuisse: sed quod illic actum est fide colentes, et amore consepulti ei, ad ea quæ mundi sunt, in secreto nostri pectoris requiem ei præparare satagamus, in qua non defunctus jaceat, sed jam vivens in sæcula vita nostra delectetur, et moribus requiescat. His igitur beneficiis gratias referentes, exoremus ut qui corda scrutatur et renes, ipse domum nostram interiorem a sordibus emundet vitiorum, quatenus eam ingredi et inhabitare sibi complaceat. Nos autem, ne nihil studii adhibuisse videamur, priusquam obdormiscamus in somnum, quod nos in die peccasse cognoscimus, lamentis abluentes et poenitentia, quæ Dei sunt meditemur, et sancta meditatione locum ipsi in nobis præparemus, cum David dicentes: *Si dederò somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem, donec inveniam locum Domino (Psal. cxxxv).* Si igitur nobis obdormiscantibus tantus hospes penetralia cordis inhabitaverit: rursum nobis ex vigilantibus, ad nocturnas vigiliis illum quærentibus, haud longe aberit; quem fidelis anima in cubili pectoris paratum reperiet, ubi obdormiscens illum collocaverat.

ANNO DOMINI MCXVIII

SANCTUS HUGO

GRATIANOPOLITANUS EPISCOPUS

NOTITIA IN SANCTUM HUGONEM

(BOLLAND., *Acta sanctorum*, April. t. I, p. 36)

Inter illustres viros qui eximio sanctitatis splendore sæculo Christi xi et xii floruerunt, censeri potest S. Hugo, episcopus Gratianopolitanus in Delphinatu superiore, familiaris S. Brunoni Carthusiæ fundatori, et S. Bernardo abbati Claravallensi. Natus est S. Hugo anno Christi 1053, episcopus ordinatus anno 1080; cum ferme annorum esset viginti septem, ut in Vita num. 5, legitur. Ad Dominum migravit anno ætatis suæ LXXX, consecrationis in episcopum XXXII, Christi 1132, Kalendis Aprilis, sexta ante Dominicam Palmarum feria. Erat annus ille bissextilis, quo cyclo lunæ XII, solis XXI, litteris Dominicalibus CB, Pascha celebratum fuit die 10 Aprilis. Hæc de ejus ætate.

Nomen S. Hugonis exstat variis fastis sacris ascriptum, tam manu exaratis quam prelo editis. Ex his sunt Grevenus et Molanus, in Auctario Usuardi; Maurolycus, Galesinius, Canisius; et ex monasticis, Wion, Menardus Dorganus, Bucelinus ei longum encomium texuit; Natalibus canonicorum ascripsit Constantinus Ghinius; in Martyrologio Gallicano plurimum eum laudat Saussaius, cum quibus omnibus ita celebratur in Martyrologio Romano: c Gratianopoli S. Hugonis episcopi, qui multis annis in solitudine vitam exegit et miraculorum gloria clarus migravit ad Dominum.

NOTITIA ALTERA.

(MABILL. *Annal. Bened.* tom. V, pag. 188.)

Erat Hugo filius Odonis, nobilis Valentiniensis, viri in militari habitu admodum religiosi, qui in provecissima ætate Carthusiense institutum arripuit, annisque in eo circiter decem et octo exactis, fere centenarius in-

ter manus filii sui Hugonis, qui ipsi unctionem et sacrum viaticum ministraverat, animam Deo reddidit. Non minus pia fuit Hugonis mater, quæ post mariti sui excessum, cum sæculum itidem deserere vellet, filii sui consilio, quia tunc rara erant seminarum religiosa monasteria, in privata domo reliquum vitæ suæ in pietatis officii impendit. His parentibus ortus est Hugo, in pagi Valentiniensis loco, cui Castrum nomen est, juxta Isaram sito. Scholis Valentiniæ adhibitus, studiis expletis, cum ab omni contaminatione se immunem servare vellet, ab Hugone Diensi episcopo et sedis apostolicæ legato, in ejus familiam adoptatur, et ad extirpandas simoniæ aliorumque ejus temporis vitiorum tum in clericis, tum in laicis propagines adjutor adhibetur. Interim contigit ab eodem legato concilium Avenione celebrari, ad quod Gratianopolitani canonici, qui præsule destituti erant, pastorem postulaturi conveniunt. His oblatus à legato Hugo, nihil non tentavit ut hanc dignitatem declinaret. Sed tandem eam subire coactus, cum a Guarmundo Viennensi archiepiscopo, qui simoniæ insimulatus erat, consecrari nollet, cum legato Romam profectus est, ut a Gregorio papa ordinaretur. Inde pontificis consiliis gravi, quæ vexabatur, tentatione relevatus, et Mathildis comitissæ, quæ ei pastorem baculum et quosdam sacros codices dono dedit, benevolentia honoratus, ad Ecclesiam suam venit, in qua clerum et populum valde incompositum, sacerdotes incontinentes et Simoniacos, laicos usuræ addictos et ecclesiarum invasores invenit, ex negligentia ejus antecessorum episcoporum, qui domus episcopalis substantiam devoraverant. His corruptelis emendandis quantum laboris et sollicitudinis impenderit Hugo, non facile est edicere. Verum, cum forte votis suis fructum non respondere animadvertisset, vitæ quietioris studio, necdum duobus post consecrationem expletis annis, ad Casum Dei secessit: ubi factus monachus, sanctorum, quorum ibidem aderat copia, virorum succensus exemplis, suisque eos vicissim succendens, cunctorum imitatione pariter et veneratione dignum se præbuit. Verum, post unius anni spatium, jussu Gregorii pontificis ad Ecclesiam redire coactus est cum multo senore virtutis ac fervoris; sicque deinceps vitam instituit, ut monachi vitam in episcopatu retineret, viris religiosis suo contubernio adjunctis, quos inter unus fuit vir venerabilis Guillelmus, tunc prior Sancti Laurentii, postea Sancti Theotsfredi abbas. In episcopatu eam modestiam et sensuum, maxime oculorum, castigationem præ se tulit, ut oculos in mulieres nunquam defigeret; eam devotionem, ut excipiendis confessionibus penitentes profusis lacrymis ad compunctionem provocaret.

Juvat ad rerum consequentium illustrationem hoc loco disquirere quo præcise anno Hugo factus et consecratus sit episcopus. Hujus nodi solutio ex duplici capite pendet: ex anno scilicet habiti concilii Avenionensis, in quo electus fuit ad episcopatum; et anno fundatæ Carthusiæ Majoris, quæ anno ejus episcopatus fere sexto facta est. Ad primum quod attinet, Avenionense concilium celebratum fuit post scriptam a Gregorio papa epistolam ad Arelatenses (1) quos ad eligendum sibi episcopum hortatur, qui in prædicto concilio electus fuit, ut et Hugo, ut constat ex Chronico Hugonis Flaviniacensis. Atqui hæc epistola scripta est: Kalendis Martii, indictione ii adeoque anno 1079. Non ergo ante hunc annum aut insequentem utraque electio facta est. Ut vero potius anno 1079 factam existimem, mihi duo persuadent argumenta: unum est, quod pro comperto habeam Carthusiæ fundationem, quæ anno Hugonis episcopatus fere sexto facta est, collocandam esse anno 1084. Alterum est quod Hugo decesserit, teste Guigone, anno 1133, Kalendis Aprilis, ætatis suæ anno ad minus octogesimo (erat autem annorum fere viginti septem quando electus fuit), consecrationis autem suæ ad minus quinquagesimo secundo. Quos calculos si compares, ejus electionem anno 1079, consecrationem incunte anno sequenti factam admittas necesse est.

(1) Greg., Registr. lib. vi, ep. 21.

VITA S. HUGONIS

AUCTORE

GUIGONE CARTHUSIÆ MAJORIS PRIORI V.

(Vide Patrologiæ tom. CLIII, col. 759, in Guigone.)

EXCERPTA

E CHARTULARIO ECCLESIAE GRATIANOPOLITANÆ.

(MABILLON, Opera posthuma, t. III, p. 558.)

I.

De injuriis quas fecit Guido Viennensis archiepiscopus Ecclesiæ Gratianopolitanæ et ejusdem Ecclesiæ episcopo Hugoni de pago Salmoriacensi.

Ego Hugo, Gratianopolitanus episcopus, posterorum notitiæ trado qualiter Viennensis archiepiscopus Guido calumniam movit de Salmoriacensi pago

A adversus Gratianopolitanam Ecclesiam præfatum pagum injuste possidere, quoniam juris erat Viennensis Ecclesiæ. Ad quam querimoniam dislinendam Viennam convenimus, sed causa tunc indiscussa diem aliam placito constituimus, in qua die apud Rotmanos iterum convenerunt cum eo Guartardus Valentiniensis et Guido Genevensis, nobiscum